

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenščina in slovenski juristi.

Razvoju pravnega življenja mej nami bila bi vpeljava slovenskega poslovanja pri naših sodnijah neizrečeno koristna. Pravna zavest mej prostim narodom bi se okrepila in pomnožila, kar je jasno, če tudi ne našim nemškim sodnikom, ki so nam pritekli v deželo po nemškem žlebu tako zvane „stare šole“. S temi gospodi bil bi brezvzpešen vsak prepir, in mi se z njimi tudi prepirati nečemo. Saj vemo, da je nekdanji reprezentant te „stare šole“ samosvestno potrkal na svoje prsi ter dejal: „Ein jedes slovenische Blatt sollte man schon deshalb confisciren, weil es slovenisch ist!“

S tako logiko in s tako pravno zavestjo se mi boriti nečemo. Pri tem se tolažimo, da ti gospodje večno živeli ne bodo, in da bodo jedenkrat vendar tudi na njihovo mesto nastopili mladi in bolj „moderni“ nasledniki.

Nekdanji je bila pri nas navada, da se je vselej in pri vsakej priložnosti kadilo mladini, ki se je imenovala up prihodnji, kar sedajnosti nij bilo mogoče. Tudi na naše mlade juriste smo se opirali uže od nekdanji, ter jim napravljali napitnice, češ, da bodo oni gledali pot slovenščini v pravnem življenju, ter se trudili z materinim svojim jezikom tudi na pravnem polju. Mnogo mladih močij razpršenih je po deželah slovenskih, ter so pridni, vestni in inteligentni sodniki. Narodu so pravični, v svesti so si tudi svojega slovenskega rojstva. Kadar so razpisane volitve, tedaj se ne skrivajo

po krtovih luknjah, tedaj tudi javno in odločno kažejo narodno svoje mišljenje, kar je se vé prva a vendar lahka dolžnost vsakega olikanega Slovenca. Ali čas je, da se javno izreče, da ima slovenski narod pravico pri mladih svojih juristih terjati, da tudi v svojej stroki storé kaj za narodni napredek, da nijso narodnjaki samo v teoriji, temuč tudi v praksi, to je v jurističneji praksi. Obstati moramo, da v tem oziru zadovoljni nijsmo, in da ne opazujemo tiste delavnosti, ki je izvir pravega narodnega navdušenja!

Naši mladi gospodje juristi razkropljeni so okrog po slovenskih pokrajinah, tičé v sodnijskih svojih sobah, uradujejo po starih nemških formularjih, ter si z zapisniki, tabelami, ekstrakti in z drugo tako šaro polagoma izsuše sveto tisto navdušenje, katero so nam kazali po univerzah in dijaških družbah. Na vsakem polju imamo svoje pisatelje, samo na pravnem polju nimamo niti jedne glave, ki bi se mogla s tako zavestjo ozirati po pismeneji svojej delavnosti, kakor se sme na svojo pismeno delavnost mej nami ozirati marsikak pisatelj v družih strokah. To je žalostno, ali istina je vendar!

S slovenskim „Pravnikom“ hotela se je dati priložnost, slovenskim juristom, da si merijo svoje moči v lastnem organu, kakor ga imajo pravniki v vsakem olikanem narodu. Ali takoj prve mesece se je pokazalo, da bode imel ta list na celej slovenskeji zemlji samo dva sodelavca, in da bode moral urednik sam nositi celo breme, ter se na vse načine truditi, da se za vsak list nabere potrebna tva-

rina. In tako se je tudi zgodilo in uže sedaj se lahko vidi, da bode moral list zopet ponehati, a ne zavoljo pomanjkanja denarne podpore, pač pa zavoljo popolnega pomanjkanja duševne podpore. —

Mi nečemo govoriti o listu. Naj je tak ali tak, naj je premalo purifikatoričen ali ne, to pa je gola resnica, da mora mej našimi juristi nekaj gnilega biti, ker nemajo v sebi toliko moralne moči, da bi si vzdrževali lasten svoj list, kakor je to navada pri družih olikanih in tudi maloštevilnih narodih. Ker je naš princip, da smo vselej in povsod odkritosrčni, in ker menimo, da je prav in koristno, če se ne prikrivajo rane na lastnem telesu, spregovorili smo na kratko o delikatnej tej stvari. Žaliti nijsmo hoteli nobenega; slovenski juristi, ki so objektivni in pravični, pa bodo sami pripoznali, da je v tem spisu, če ne mnogo, pa vsaj nekaj resnice.

Dr. I. T.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. julija.

Vsi nemški listi tožijo v dolzih uvodnih člankih o zadnjih **konfiskacijah** zaradi ponatisa resolucij, sklenjenih pri zborovanji nemškega „schulvereina“ v Purkersdorfu. Vsi skušajo varovati svojo kožo in zahtevajo le za se tiskovno svobodo. „Teško leži na nas roka državnega pravdnika. Avstrijska žurnalistika“, pravi „D. Ztg.“, namreč nemška, liberalna, živi zdaj v časih bolj opasnosnih,

Listek.

Mrtvi srci.

Spisal Nivalis.

..... al' mene po sili

Pomnila bodeš do zadnjega dne.

Preširen.

Skovir na gori je zapel,

Slovó nekdo od sveta vzal.

Jenko.

Jutranje solnce pomladansko obsevalo je okna gradú na Skali, da so se daleč lesketala. Radovedno to solnce pa nij moglo pogledati v sobe bogatega gradú, ker okna visoka so bila preprežena z druzimi svilenimi zagrinjali. Le jedno okno, čegar razgled je bil na cesto, nij bilo zagrmeno. Pri njem slonela je mlada grajska gospa Agata in zrla zamišljeno doli proti jugu na livade, kjer so rastle prve cvetke pomladi in gospó ljubko pozdravljale, otresaje si srebrne lase. Gospa pa se je malo menila za te pozdrave; podpirala je glavo z roko, včasih jo je stresla kot bi si hotela otresti neprijetne spomine. Dolgo časa je tako sedela. Iz te zamišljenosti so jo izbudili jasni glasovi delavcev

doli po njivah in senožetih, ki so, pevaje „o svojem dekletu“, si krajšali čas.

„Da, da, tudi jaz hočem biti vesela, kakor so ti ljudje. Srečni ljudje! Pozabiti hočem, kar je bilo — saj imam soproga, ki me ljubi in tudi jaz ga moram ljubiti, ker je moj soprog. A ta ciganka, ta grda ženska! Hu, hu, še sedaj trepečem, če se spomnim, kako je vih-tela koščene svoje roke proti nebu, kakor bič spleten iz kač. — Ha, ha, kako sem vendar lehkoverna in neumna, vraže, nič kot vraže.“

Tako je govorila mlada grajska gospa in se zopet zamislila.

Pred kratkim poročil se je Damjanič, posestnik gradú na Skali, z bogato in krasno Agato. Slovesno je bilo ženitovanje. Vsa okolica je privrela vkup, da bi počastila gospoda Damjaniča, saj so ga vsi okoličani ljubili kakor očeta, dober gospod je bil.

Da, krasno je bilo to ženitovanje, da bi ga le ne bil motil mali prigodek. Pot peljala je svate skozi gozd mimo podrte kočé. Tu notri stanovala je stara baba, grda baba. Bali so se jo ljudje in skrivali otroke pred njo, kadar je prišla iz svojega brloga v vas in pri-

povedovali so, da je čarovnica. Ko je šel sva-tovski spreved mimo te kočé, šinil je hudoben duh v to starko, da je prilezla iz svojega brloga. Kako se je grdo prismijala, da je kar groza obšla vse svate, in hotela je ta grda starka povedati mladeji zaročenki srečo, srečo jej brati z rok. Starka pa nij dobro vedela prihodnjosti; da bi jo bila vedela, umaknila bi se bila biču, katerega jej je zavihtil grajski hlapec Vrbán okolo glave, da se jej je pcedila kri po obrazu. To pa je razjarilo starko, stiskala je koščene svoje roke in klela, tako grdo klela in dejala in se rotila, da novoporočenca ne bosta imela srečnega zakona.

Pa vrnimo se k Agati. Ko je Agata dolgo časa tako slonela pri oknu, prebudili so jo iz zamišljenosti trdi koraki. Bil je Damjanič.

„Tako si sama, draga moja!“ dejal jej je ljubeznjivo soprog in jo prijel za roko.

„Ne, nijsem sama, dragi soprog! Ti si vedno pri meni. Če tako slonim sama, mislim ná te in srečna sem!“

„Povedati ti imam nekaj novega“ dejal je Damjanič. „Bral sem, da je v mestu večé

kakor so bili v najkritičnejših časih v letih 1849 in 1850, ko so drevesa reakcije hotela dorasti do nebes. Jednako toži tudi „Presse“. „Fremden-Blatt“ pa obuja za desnico vest in se trka na prsa „mea culpa“: „V nemodrej svojej gorečnosti proti časnikom, ki jej niso vedno in povsod hoteli dela sužnjev opravljati, je ustavoverna stranka, v sredini svoje moči, časopistvo zatirala. Tiskovni zakoni, katere je naredila ta stranka, ostali bodo pač za vse čase črn list v njenej zgodovini. Ona kaže zevajoči prepad, ki loči to liberalno stranko od liberalcev drugih dežel, ki v boji za prosto besedo vidijo nalog svoje eksistence“. Te besede nam dosta jasno kažejo, kaj zahteva ustavoverna stranka, njej naj bi bilo dovoljeno, da pošilja rovarske svoje članke mej svet, avtonomistične stranki pa ne dopušča tiskovne svobode. In če pregledujemo statistiko konfiskacij avtonomističnih in ustavovernih listov, videli bomo, da je veliko več avtonomističnih, nego ustavaških listov konfisciranih. Suum cuique!

Hrvatski sabor končal je svoje zase in v kratkem času se zopet razpišejo volitve. — „Pester Lloyd“ prinaša povodom rešenja reškega vprašanja oster članek proti Hrvatskej. V tem članku se izraža tendenca, da se mora ogrska državna ideja do skrajne meje izvesti. Državni blagor zahteva, da se je toliko transdravskega ozemlja pridene Ogrskej, kolikor je potrebno, da se Ogrska in Hrvatska sprava v neposredni teritorijalni koneks.

Vnanje države.

Iz **Rusije** jeli so se v obilici izseljevati židi, kakor poroča „Köln. Ztg.“ Železniški vlaki, ki gredo na nemške meje, so vsak dan kar prenapolnjeni; vlada ne zadržuje naseljenec, marveč še pomožna jim je. Da bi se vprašanje o židih moglo tem izseljencem smatrati odločenim, je dvomno, ker se izseljujejo le premožni židje, ubožnejši pa ostajajo.

Iz **Belgrada** se poroča, da je bilo odlikovanih več oseb, ki so si posebno zasluge pridobile s tem, da se je izvršila kupčijska pogodba mej Srbijo in Avstro-Ogrsko. Odlikovani so bili: Nekdanji delegiranec Costa Jovanovič, oba Štefanoviča, Nešić in Danič, dalje poslanca Antola in Abraham Ozerovič.

Iz **Carigrada** došla je brzajavna vest, da se bode odstopanje turških pokrajin Grkom za 40 dni odložilo in da se mejnarodna komisija vrne v Carigrad nazaj. Kaj ima to pomeniti, kedo je to pozročil, se ne pove.

Angleže vznemirja postopanje Francozov v severnej **Afriki**. Tako piše „Pall Mall-Gazette“: Če gre Francija s svojimi vojaki v Tripolis, napala bode otomansko cesarstvo. Prestop mej v Tripolisu pomeni, da se hoče

vojna napovedovati Turčiji. Orijentalno vprašanje se bode takoj zopet poklicalo na dnevni red, in vladi se bodo morale posvetovati, kaj jim je storiti... Napad na Tripolis bi bil napad na mejnarodno pravo, prelomile bi se pogodbe, pod katere je Francija postavila svoje ime in splošni mir bi bil v nevarnosti.

Tudi v Rimu, kakor poroča „Pest. Lt.“ se mnogo govori o francoskej akciji v Tripolisu; nada pa se goji, da se bodo vse države ob sredozemskem morji zjedini, če bi Francija si upala sovražno postopati, da bi takoj napravile nasprotno koalicijo Italijanska, Angleška in Francija, da bi zabranile Franciji daljno prisvojevanje severoafriškega ozemlja.

Francosko vojevanje v **Algeriji** postalo je odločno. Mesto Sfaks so popolnem razdejali in arabsko baterijo na obali morja uničili.

V **angleškem** parlamentu se skoro vsak dan ponavljajo isti glasovi, vsak dan se zahteva, naj kabinet St. James po vsej svojej moči dela na to, da ne postane Midhat-paša žrtev turške kabinetne justice. Dan na dan si Evropa naklada več sramote na svojo glavo s temi turškimi procesi.

V **Belgiji** še vedno razpravljajo vprašanje o razširjenji volilne pravice, in ne kaže se, da bi se to vprašanje prav mirnim putem rešilo. Socijalistični delavci še vedno ponavljajo demonstracije in zahtevajo občno volilno pravico.

Kakor poroča „Bohemia“ je iz **Lipskega** te dni izgnala policija dvaindvajset socijalistov (deset iz okolice in dvanajst iz mesta).

Dopisi.

Z Dunaja 3. julija. [Izv. dop.*] (Ciril in Metodov večer.) Prav zanimljiva bila je zadnja seja „Slovenije“ Po svojem sklepu obhajala je spomin slavjanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. V lepej dvorani Schmejkalove restavracije zbralo se je lepo število udov „Slovenije“ in gostov. Tegetova dvorana bila je skoro malo pretesna, ker je prišlo neobičajno mnogo ljudij. Po primernem pozdravu predsednika prišlo je obširno poročilo odboro od zadnje seje: da je „Slovenije“ izlet v Greifenstein bil sijajen, da so članovi „Slovenije“ na čast tržaške deputaciji napravili zabavo v Klosterneuburgu, da se je „Slovenija“ udeležila 25 letnice Lud. Šturrove slavnosti, ki jo je priredilo društvo „Tatran“, da je bila „Slovenija“ zastopana pri prof. Škodi-

* Po nedragem naključju se je zakasnil natisek. Uredn.

nem pogrebu in njega svečanosti, da je deputacija „Slovenije“ od vodij slavjanskih romarjev v Rim bila presrčno sprejeta, da se je deputaciji „Slovenije“ v ministerstvu znotranjih zadev obljubilo rekurz „Sloveniji“ v zadevi spremenitve pravil „kolikor mogoče“ dobro rešiti in da se je v „Sloveniji“ definitivno osnoval agronomičen odsek. Prečitala so se razna došla pisma, mej temi pismo „Bolgarske Besede v Sofiji“, ki je „Sloveniji“ darovala 16 knjig, dalje presrčno poslovilno pismo g. vit. Stefanoviča — Vilovskega predsednika „Zore“ in urednika srbskega beletrističnega lista „Zore“, ki je poklican v Belgrad v srbsko ministerstvo vnanjih zadev. Prečitanju brzajava članov graškega „Triglava“, ki je za izlet žalibog prišel prepozno, sledili so živahni živio-klici. Berilo g. Štritofa o prvih slavjanskih buditeljih, Cirilu in Metodu, bilo je temeljito in nad vse zanimljivo. Glasna pohvala od vseh navzočih pričala je, kako je g. Štritot svojej nalogi zadostil.

Predsednik „Slovenije“ poročal je potem o jednoglasnem sklepu odbora, naj zbor sklene, da se prva slavnost v bodočem tečaju napravi na spomin neumrljivemu slovenskemu pisatelju in neustrašenemu borilcu za pravice slovenskega naroda, Josipu Jurčiču, in sicer z vstopnino na korist Jurčičevega spomenika. Slovenska akad. mladež na Dunaji naj združena v „Sloveniji“ na kolikor mogoče sijajen način slavi ljubljenca svojega, katerega slava sega daleč čez slovenske meje. Bil je nepozabljivi Jurčič mej prvimi članovi „Slovenije“, bil je nje častni ud, vedno je bil najiskrenejši prijatelj „Slovenije“, kar je pokazal tudi dejansko poslednjič z velikodušnim darom knjižnici „Slovenije“ malo časa pred smrtjo. Slavjanskemu svetu na Dunaji naj navdušeni združeni slovenski akademiki pokažejo, kaj je bil Jurčič Slovencem, kaj so njegovi umotvori za Slavjanstvo. Predlog sprejel se je z navdušenim odobravanjem jednoglasno. Svečanost bode kolikor mogoče sijajna. Priprave se bodo delale uže v počitnicah. Zdaj se oglasi član „Slovenije“ in podpredsednik „literarnega društva“ g. Majaron. On stavi na predsednika dve vprašanji tičoči se dopisa v „Slovenskem Narodu“, ki živo in resnično slika stanje sloven-

slikar. Pisal sem mu, naj pride k meni, da bode...“

„Koga bode naslikal?“ pada mu je burno Agata v besedo, a kakor bi se sramovala svoje naglosti, vprašala je navidezno zelo mirno:

„Kdaj pride?“

Še danes. Pisal sem mu, naj pride nujno in upam, da bode natanko se držal mojega povabila. Opoludne bode gotovo uže tu pri obedu in potem bode pričel tebe slikati. Pravijo da je zelo spreten.“

Mej tem, ko sta se mlada zaročenca tako pogovarjala, obstala je pred grajskimi vrati kočija in iz nje je stopil mladenič. Bledega obraza je bil in na njem so se brali spomini burnega, nerednega življenja. Obleko je imel zane-marjeno.

„Slikar Alfonzo“, naznanil je sluga in mej vrati se je prikazal slikar.

„Dobro došli na mojem gradu. Točno ste se držali mojega povabila“ pozdravlja Damjanič slikarja in mu podaje roko.

„Moja gospa Agata“ predstavi potem Damjanič svojo soprogo.

„Poljubljam roko, milostna“ dejal je v polglasnem tonu slikar in se lehno poklonil.

Agata pa nij nič odgovorila, ozrla se je v stran in gledala skozi okno. Kdor bi bil opazoval obnašanje mlade gospe, spoznal bi bil, da morata se slikarjem biti uže znanca. Zakaj se je stresla mlada gospa, ko je čula imenovati ime Alfonzo, zakaj je prebledela kot zid, ko se jej je predstavil slikar? O da, se Alfonzom sta uže znanca! Kdo more pač zadušiti in pozabiti nekdanjo ljubezen, kdo more izrovati vse koreninice vroče ljubezni, katera je nekdanj cvetela v srci Gromove Agate. Časi pa se zelo spreminjajo! Agata in Alfonzo sta bila nekdanj zaročena, odločeno je bilo, da bosta tudi stopila v zakon. Takrat pa je bil Alfonzo še neslaven, takrat niso bile še njegove študije popolne. Hotel je dopolniti jih in se podal v Italijo, mej tem pa je pozabila krasna in bogata Agata revnega slikarja in udala se družemu, bogatemu ženinu. To pa je usekalo globoko rano ljubečemu srcu slikarjevemu. Kaj se je on dalje brigal za umetnost kaj je bila njemu slava mar in čast, jel je živeti neredno življenje, da bi zadušil obup in jezo.

Ko je Damjanič povedal slikarju, zakaj ga je povabil na svoj grad, odšel je.

„Imam nekaj opravila,“ dejal je in pustil

gospo samo se slikarjem. „Zabavaj mej tem gospoda Alfonza.“

„Bodem“, odgovorila je Agata z zamolklim glasom in sela k glasoviru, da bi igrala. Spretna igralka je bila, a sedaj so bili prsti trdi, tako trdi kot les.

Komaj so se vrata zaprla za Damjaničem, zasvetile so se čudno oči Agati.

„Ti si tukaj? kje si bil?“ vpraša Agata strastno slikarja.

„To bi imel jaz tebe vprašati, ha, ha!“ zakrohoče se slikar. „Ta prokleta osoda, da me vedno še ne pusti pri miru, da me vedno še pripelje v tvoje obližje. Rane še krvave in...“

Začuli so se zvonaj koraki vračajočega se Damjaniča. „Danes zvečer ob jednajstih v parku pri paviljonu,“ pošepnil je slikar Agati.

Vstopil je Damjanič. Ubogi soprog nij opazil, kako sta bila oba razburjena, saj človek tako raje bolje vidi, kakor slabo.

Prvi dan slikar nij še pričel svojega dela, kajti Agata je dejala, da je bolna in nij je bilo videti celo popoldne.

Prišel je večer, viharen večer. Dež je curkom lil in bliskovi so se jezno zvijali mej

skih dveh društev na Dunaji. Predsednik in ž njim vred vse društvo je tega mnenja, da razprava o tej stvari danes nij umestna. Po kratki debati, pri kateri se je od raznih strani poudarjalo, da je bil dopis pisan iz golj dobrega namena, kakor tudi opazke uredništva, le na korist razumnim slovenskim akademikom na Dunaji, je bil ta intermezzo rešen prav — povoljno za „Slovenijo“.

V zabavnem delu bil je izvoljen g. prof. O. za predsednika. Sledili so navdušeni govori, pesni, napitnice, kratkočasnice. G. prof. O. slavil je zasluge sv. blagovestnikov za Slavjanstvo ter napil slovenske duhovščine, ki vedno posnema izgled Cirila in Metoda ter vedno navdušeno brani vero in jezik slovenskemu narodu. Dolgotrajajoči živio-klici sledili so navdušenim besedam. G. prof. K. napil je slogi slovenskih akademikov. On izjavi, da zaradi tega nij bil nikdar v literarnem društvu, ker je to društvo nepotrebno. Njegov govor sprejet je bil vseobče navdušenostjo. Ud „Zore“, Srb g. Mirosavljević napil je slovenskemu narodu in „Sloveniji“ kot vedno navdušenej zastopnici slovenskega elementa na Dunaji. G. M—o napil je voditeljem slovenskega naroda in dr. Bleiweis, kot njegovemu očetu. Azistent g. K. kratkočasil je društvo s svojimi govori in pesnimi, polnimi redkega humorja.

Napivalo se je dalje mnogobrojnim vojaškim gostom in posebej hrabremu kranjskemu polku, agronomičnemu odseku „Slovenije“, raznim gostom „Slovenije“, g. Kruljaču, ki je za knjižnico „Sloveniji“ daroval pet forintov. Veliko je postalo veselje, ko se je o polnoči kot gost pridružil „Sloveniji“ g. restavratêr Schmeykal. Privabile so ga slavjanske pesni, ker je ponosen Čeh. Nakrat so se polnile mize z mnogobrojnimi steklenicami piva. Kako, odkod? povpraševali so vsi. Predsednik g. O. izjavi, da je pivo „Sloveniji“ daroval naš restavratêr. Hitro se je oglašil govornik s primerno napitnico na g. Schmeykala in na češki narod, pevci pa so zapeli „Andulko“, „Oj Velvary“, „Když sem plela len“ in druge češke pesni, jedno za drugo. Toiiko pevcev, toliko izvrstnih glasov kot danes imela je „Slovenija“ le o prvih slavnostih. Nepozabljiv ostane nam Ciril in Metodov večer „Slovenije“. Kot zanimljivost vam še poročam, da se je za uda „Slovenije“ vpisal rojen Rus, a naturaliziran

Slovenec, ki slovenski govori kot pravi pravcati Slovenec. Mej gosti bil je tudi nadporočnik g. Lobis iz Celja, uže dolgo časa živeč na Dunaji, dalje jeden Madjar, ki se je zelo pohvalno izrekel o slovenskih pevcih in njih krasnih pesnih. „Slovenija“ odpošlje v Rim telegram, ki ga je sestavil član „Slovenije“ g. prof. Kos. M.

Iz Kroke 5. julija. [Izv. dop.] (Slovanski praznik.) Tudi pri nas smo lepo praznovali imenitni god slavjanskih bratov sv. Cirila in Metoda cerkveno slavnostjo, katere se je mnogobrojno občinstvo udeležilo. Kaj lepo je bilo čuti od čitalničnih pevcev izvrstno peto slovansko mašo. Človeka nekako posebno ogreva, ko sliši glase „Gospodin pomiluj!“, posebno pa še pesen o sv. bratih. Izredni občutki so obhajali človeka spominajočega se, da sta pred tisoč leti ta dva stebra slavjanstva učila naše dede krščansko vero, danes, čez tisoč let, pa mi tu slovesno sv. mašo njima v slavo služimo v slovenskem jeziku. Mašo in pesen smo dobili iz Zagreba v dar, za kar naj bo srčna zahvala izrečena, ravno tako pa tudi našim pevcem, posebno še g. pevovodji za njegov veliki trud, katerega ima, ne da bi se ustrašil naj težje reči.

Kakšen preobrat! Pred 50 leti, ako se je hotelo pri nas v cerkvi kaj slovesnega narediti, je bilo vse nemško ali latinsko popevano, kako pa izgovarjano, o tem naj molčim. Danes se je pa popevalo v slovanskem jeziku! To je nekako posebno hladilo za slovenskega domoljuba srce. Želimo si da bi nam to mašo večkrat zapeli, in da bi tudi pričakali, da bi se nam sv. maša brala po slovenskem obredu.

Iz kopskega okraja 11. julija. [Izv. dop.] (Sejm in praznovanje sv. Cirila in Metoda v Dolini.) Kakor sem uže večkrat omenil, da namreč rad potujem, tako sem na svojem popotovanji iz Škednja naletel v Dolini 3. in 4. t. m. ravno na sejm in 5. pa sem se udeležil praznovanja slovanskih apostolov. Sej je bil jako reven. Razen nekoliko lesenine, kos, srpov, ósel, prašičev in lončevine nij bilo ničesar videti, in še to se je jako žalostno prodajalo. Toliko bolj pa je bilo v krémah in na plesišči živahno. Razen dveh rednih krém je bilo še 9 družih „na tarifo“. Dobro vince je privabilo mnogo pivcev, domačih in tujih. Plesalo se je, da je bilo

kaj, a vendar so fantje kislega obraza — uže zopet kre! V krémi pri Pangrci smo poslušali lepo narodno petje boljanških fantov; kje so pa bili dolinski? Dne 5. ob 9. uri zjutraj se je brala v Dolini slovesna sv. maša na čast sv. Cirila in Metoda. Te maše se je udeležil nadžupan g. Lampe, šolska mladež z učiteljskim osebjem na čelu in mnogo občinstva. Pela se je zahvalnica kaj živahno in navdušeno, samo — —. Kader bode še kaka svečanost v Dolini, uže pritečem, do tedaj pa z Bogom!

Domače stvari.

— (Nadvojvoda Albreht) se je predvečeranjim dopoldne ob 3/4 11. uri z brzovlakom zopet vrnil na Dunaj. V ponedeljek zjutraj je maršal-nadvojvoda prisostvoval vojaški vaji v Mednem nad Ljubljano, katere sta se udeležila dva rezervna bataljona domačega pešpolka št. 17 in jeden bataljon od 26. pešpolka. Ob 1. uri je bil v dvorani pri „Slonu“ v prvem nadstropji obed, na kateri sta bila poleg deželnega predsednika g. Winklerja in vojaških dostojanstvenikov povabljeni tudi g. Dežmann kot zdanji načelnik deželnega odbora in ljubljanski župan g. Laschan. V torek zjutraj je nadvojvoda Albreht pred svojim odhodom še ogledoval vse tukajšnje vojništvo na ravani pri Fužinah. Na kolodvoru sta se Nj. ces. visokosti pred odhodom razen vojaških prvakov še enkrat priklonila tudi g. deželni predsednik in mestni župan.

— (Nadvojvoda Karl Ludovik), vrhovni pokrovitelj „društva rdečega križa“, bode po izvestnem poročilu uradnega tukajšnjega lista še ta mesec prišel v Ljubljano in se jeden dan mudil v našem mestu, da si ogleda tukaj po družabnikih „rdečega križa“ nabrano gradivo za vojne zdravstvene potrebe in da v osobno dotiko stopi s tukajšnjimi članovi moškega in ženskega pomožnega oddelka tega društva. Dan prihoda se bode naznanil pozneje.

— (C. kr. finančno ravnateljstvo kranjsko) je dozdanjega provizornega finančnega koncipista g. Josipa Dobido nastavilo definitivno.

— (Zrelostni izpiti na ljubljanskej realki) so se izvršili precej ugodno. K izpitem se je oglašilo 22 učencev. Iz-

oblaki. Po gradu pogasile so kmalu vse luči, le tam doli konec gradu ono okno, čegar razgled je na cesto, je bilo še razsvitljeno. A ne dolgo, tudi ta luč je zginila. Da bi ne bila tako viharna noč, slišalo bi se bilo, kako so čez nekaj časa potem, ko je ugasnila zadnja luč v gradu, zaškripala mala vratca konec gradu, ki drže v park. Iz temnega hodnika pa se je prikazala ženska podoba, zavita v dolg plašč, bila je grajska gospa Agata. Hitela je urnimi koraki po parku. Ko pa je dospela konec parka pred paviljon, zašumelo je grmovje in iz njega se je prikazal slikar Alfonzo.

„A, vi ste milostna! Se poklanjam. Strašna noč je, kot da bi se bili vsi elementi zarotili proti človeku. Mislil sem, da te ne bode“ govoril je hladno Alfonzo.

„Da me ne bode? Bedák, kaj zahtevaš, kaj hočeš od mene?“ dejala je tresočim glasom Agata in vendar se je videlo, da skuša kolikor mogoče zakrivati svojo razburjenost.

„Kaj od tebe hočem golobičica? kako me lepo nazivaš: Bedak! Ha, ha, ha! Ali se ne spominaš več onega dné, ko je ugrabil kragulj golobičico, hi, hi, hi, golobičico, ki jo je

ljubil nekov Alfonzo se sveto ljubeznijo, a je bil goljufan, satansko goljufan. Ali naj ti povém, da je življenje moje bitko — a kaj to tebe briga, ti si gospa, grajska gospa, hi, hi“ in strupeno zaničljivo se je smijal Alfonzo.

„Kaj hočeš, govori, kaj hočeš od mene?“ vprašala je zopet Agata.

„Hi, hi, in ti še vprašaš? Denarja mi daj, obilo denarja, da si bodem mogel oprati možjane svoje v pijačah upijančljivih!“

„Tu ga imaš!“ in vrgla mu je polno možnjo cekinov v naročje.

Alfonzo pa je strastno pograbil denar in zginil v grmovje.

„Spomini“ izvil se je Agati izdih iz prsij. In kakor bi jo bil prešinil ogenj, skočila je skozi grmovje, kjer je odšel Alfonzo. Tišina je bila nekaj časa. Kmalu prišla je Agata nazaj. Divje so se jej svetile oči, v roci se jej je svetilo bodalo, nje plašč bil je raztrgan in videle so se na njem rdeče pike.

Urnimi koraki odšla je zopet v grad nazaj pri malih vratih in se plazila kot tat tiho v svojo sobo. Spehana pala je v naslonjač in zdhnila globoko:

„In vendar nij moglo biti drugače.“

Ko je drugo jutro zopet posijalo prijazno solnce po viharnej noči, vstali so zgodaj grajski hlapci. Nij bila sicer njih navada, da bi postopali brez dela, a denes stali so sredi dvorišča vsi vkup in skrivnostno govorili. Denes zjutraj našli so v grajskem parku slikarja Alfonza mrtvega, zaboden je bil v srce.

Prinesli so ga v grad in povedali gospodarju, kaj se je zgodilo. On pa je hitel naznaniti to neprijetno vest svojej soprogi.

„Slikar Alfonzo je bil sinoči umorjen v parku“, dejal je Damjanič.

„Umorjen!“ vskliknila je Agata in pala soprogu nezavestna v naročje. Ko pa se je zopet zavedala, gledala je plašno okolo sebe in jela govoriti čudno zmedenno.

Drugi dan pa so prinesli lokalni listi v bližnjem mestu dve žali vesti: „Slaven slikar Alfonzo je bil umorjen; kdo je njegov morilec, se ne vé. Umetnost obžaluje to izgubo! — Mlada gospa graščaka Damjaniča je zblaznela. Ubogi soprogi!“

mej teh je 17 prestalo izpit, 1 je pal na jedno leto, 1 na pol leta in 3 morajo delati iz jednega predmeta preskušnjo po počitnicah.

— (Daroval) je po toči 7. t. m. poškodovanim Štajarcem državni poslanec baron Goedel 100 gld.

— (Prazgodovinske preiskave.) Ces. svetnik g. prof. Kaltenegger, sloveč veščak v poljedelstvu, zlasti v živinoreji, kateremu je c. kr. ministerstvo poljedelstva dalo nalog, da preiskuje poljedelske razmere v avstrijskih planinskih deželah, je pred nekaterimi dnevi prišel v Ljubljano znanstveno baviti se z govejimi kostmi, ki so bile najdene v zgradbah na koléh na tukajšnjem barji.

— (Iz Ljubljanišnice potegnili) so včeraj ob jednej uri popoldne pri št. Jakobskem mostu mrtvega človeka. Po obleki soditi je bil delavec in v vodo skoro gotovo pal, ko je bil pijan. Ležal je najbrže dalje časa v vodi, ker so nekateri deli trupla uže objedeni. Od kod je nesrečnež se ne vé, a sodijo, da je izpod Golovca.

— (Ceste v Ljubljani) so jako slabe, osobito pa od frančiškanov v „Zvezdo“. Po tej ulici je cesta kar razorana. Pred dvema dnevnoma je bil tujec v Ljubljani in si ogledaval mesto. Izrekel se je zelo pohvalno o nasadih v Ljubljani, a tožil je, da si je skoro nogo zlomil na ulici. Torej mestni očetje!

— (Beležniške službe) so izpraznjene in razpisane v Idriji, Metliki in Zatičini. Prošnje se morajo vložiti v štirih tednih pri beležniški zbornici v Ljubljani.

— (Občina Trbovlje) se more jedina mej vsemi občinami v Štajarskej ponašati, da se je njeno prebivalstvo od štetve l. 1869 več kot podvojilo.

— („Wiener Abendpost“) je tudi posnela članek iz „Novic“ (mi smo ga včeraj priobčili) in mu dala ta-le uvod: „Ljubljanske „Novice“ odločno protestirajo proti trditvi, da hoté Čehi in Slovenci nemščino odstraniti iz vojnega poveljništva in vojaških uradov.“

— (Posnemanja vredno.) V transilavskih deželah imajo kr. pošte to hvalevredno naredbo, da paketov s knjigami ali drugo vsebino ne vračajo nazaj onim poštam, kjer so bili oddani, če ne najdejo adresata v zlic natančnemu naznanilu sprejemnikovega bivališča, temveč naznanijo odpošiljatelju z uradnim dopisom, da adresata po naslovnih podatkih nij moči najti, ter uljudno prašajo, kaj naj se s pošiljateljico zgodi. Na ta način se prihrani oddatelju znaten znesek poštnine. In pri nas v Cislitavskem? Tukaj pa neoddalano blago pošljejo iz mesta, ker slučajno prijemalec ne biva, v drugo mesto, kjer bi utegnil biti, in popravijo napis tako-le n. pr. Graz, poste restante, ne da bi prejemalec o tem kaj slutil! Stvar leži nekaj časa (recimo 3 do 4 mesece) na pošti in končno jo dobi oddajalec nazaj, ter ima veselje da mora trojno poštnino plačati vrhu tega, da morebiti še izgubi svoto, ki se je potrosila za nakup naročenega blaga!! Ali v tej zadevi nij moči nič ukreniti, da se strankam prihrani nepotrební stroški za poštnino?

— (Matica hrvatska) podala je svojim udom za leto 1880 sedem del in sicer: 1. Kispatič: Slike iz geologije. 2. Lorkovič: Razgovori o narodnem gospodarstvu. 3. Cantù: Zdrav razum in pošteno srce. 4. Vraz: Izbrane pesni. 5. Jürkovič: Zbrane povesti I. zv.; 6. Puškin: Evgenij Ognjegin. 7. Sienkiewicz: Stania. V poročilu njenem se bere,

da je konec leta 1880 štela 4827 udov, torej 1099 več nego prejšnje leto. Matica hrvatska orjaškimi korski napreduje in vedno več udov dobiva, pa tudi izdaje izvrstna dela.

Razne vesti.

* (Z volišča.) Iz Ogrske se poroča naslednja anekdota z volišča: Žiga Csatar je kandidiral v Somlyo Vasarheli. Prosil je volilce naj ga izvolijo poslancem in svojo prošnjo motiviral s tem le govorom: Častiti meščanje! Jaz sem z dušo in telesom iz 48. leta. Moj princip je 48, moje prepričanje 48, celo moje perilo je z 48 zaznamovano in v denarnej listnici nijmam tudi več kot 48 goldinarjev. Na to je zaklical volilec: Kje pa je tisoč osemsto ostalo?

* (Tu nij glasovira!) V Parizu je baje v vsakej hiši mnogo glasovirjev in to večno razbijanje po njih moti nekatere prebivalce. V Rue Saint-Honoré je bilo stanovanje uže leto in dan prazno, ker je imelo mnogo napak, bilo je moko, temno, zaduhlo itd. Lastniku tega stanovanja pa se je rodila v glavi originalna misel, obesil je na hišo tablico z napisom: „V tej hiši nij nobenega glasovira“. Dve uri pozneje oddal je uže stanovanje.

* (Gostoljubiv gostilničar.) Gostilničar pri „Herrenkrugu“ pri Magdeburgu dal si je narediti obilo število dežnikov raznih boj in na nje napisal z velikimi črkami „Herrenkrug“. Kadar najedenkrat v njegovej gostilni zasači goste dež, posodi jim gostilničar brezplačno te dežnike. Tako obrača pozornost občinstva na gostilno „zum Herrenkrug“.

* (Vse se preračuni!) Nekov učejak je preračunal, da je do zdaj živel na svetu 46.627,843.275,075.845 ljudi ali 134.622,976 na štirjaškej milj. Na prostoru, ki je komaj dosta velik za deset grobov, je pokopanih 1283 človeških bitij. Vsak grob bi torej moral imeti 128 osob, in če se vzame jednaka razdelitev, morala se je zemlja do zdaj 128krat prekopati, da so mogli zagrebsti mrlične.

Dunajska borza 13. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	20	"
Zlata renta	93	"	80	"
1860 drž. posojilo	133	"	—	"
Akcije narodne banke	836	"	—	"
Kreditne akcije	355	"	50	"
London	117	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	31 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	50	"
Državne marke	57	"	10	"

Tržne cene

v Ljubljani 13. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 5 gld. 69 kr.; — ječmen 3 gld. 90 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 53 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — kuruza 5 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 4 gld. — kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 8) kr.; mast — gld. 78 kr.; — špeh frišen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 72 kr.; — jajce po 1 2/3 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 63 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 20 kr.

Tujci.

11. julija:

Pri **Stonu**: Friedmann z Dunaja. — Engländer, Dauber iz Prage. — Benata iz Reke. — Wiederwobl iz Trsta.
Pri **Maité**: Hradet, Weidinger z Dunaja. — Theimer iz Zagreba. — Smole iz Prevoj. — Kailing iz Monakovega.
Pri **avstrijskem cesarji**: Dekleva iz Vipave. — Paesing iz Novega mesta.

Umrli so v Ljubljani:

7. julija: Antonija Janežič, zlatarjeva soproga, 50 let, v Gradišči št. 11.

9. julija: Angela Sidar, krojačeva hči, 1 leto, Florjanske ulice št. 46, za oslabenjem pluč.

10. julija: Anton Oblak, upokoj. nadzornik v posilnej delavnici, 69 let, Poljanski nasip št. 48, za vodenico.

11. julija: Janez Rozman, črevljarjev sin, 2 1/2 mes., Rožne ulice št. 29, za črevesnim katarom.

12. julija: Vilhelmina Nejedli, gimnazijalnega profesorja žena, 64 let, Reseljnov trg št. 1, za mrazom. — Tomaž Platzer, krojač, 14 let, v prisilnej delavnici, Poljanski nasip št. 50, za boleznijo na ledvicah. — Ernest Golob, dekle sin, 7 mes., Tržaška cesta št. 24, za škrlatico. — Florijan Sorčan, delavec, 85 let, Soteska št. 6, za slabostjo.

13. julija: Ljudevit Pust, hišnega posestnika sin, 11 mes., Hrdeckljeva vas št. 19.

V deželnej bolnici:

7. julija: Marija Ciber, gostija, 40 let. — Janez Stibej, gostač, 68 let, za starostjo.

9. julija: Janez Kunc, dninar, 20 let.

Dve lepi sobi

s kuhinjo, sredi mesta, dasta se za tri mesece prav ceno v najem. — Več pove administracija „Slovenskega Naroda“.

Praktikanta

sprejem v pisarno glavnega zastopa društva „Foncière“.

(407—2)

Franc Drenik.

1000 gold.

bi rad dobil na svoje lepo posestvo blizu južne železnice, kateri znesek se lahko na prvej stopinji intabulira. — Kdor bi mi hotel to prijaznost storiti, naj naznani pogoje slavnej administraciji „Slovenskega Naroda“.

(401—3)

Podpisano glavno opravilstvo si jemlje čast zdaj o žetvi p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoriti, da prevzema poleg zavarovanj pohištev, mobilij vsake vrste, zalog, živine itd. tudi

zavarovanje pridelkov na polji in travnikih

proti požarni škodi pod kolikor možno ugodnimi pogoji. Dotična pojasnila se rado-voljno dajejo v pisarni glavnega opravilstva, kakor tudi pri podopravilstvih in tu se sprejemajo tudi zavarovalne ponudbe.

Glavno opravilstvo ogrsko-franc. zavarovalnega društva v Ljubljani

TERČEK in NEKREP, glavni trg št. 10.

Slovensko-nemške nove železniške vozne liste

po svojem pravilnem obrazci za tisk, potem

kouverte s firmo

za 1000 komadov od gld. 2.40 naprej priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

Jamčevalni fondi: goldinarjev 4,500.000 avstr. velj.

Dunajsko zavarovalno društvo zavaruje

gratis v prvem letu za dobo 6 let

bivališča in gospodarska poslopja, začne se torej vplačevanje premij pri takovih zavarovanjih stoprv v drugem letu, v 5 letne obroke razdeljeno.

Glavno opravilstvo v Gradci:

G. MICORI, Gospodska ulica 1.